

Borgersamling 2020 Fremtidens Albertslund

*Borgersamlingens
anbefalinger*

Borgersamlingens medlemmer

Anne-Dorthe Camille Jensen	Kim Bjerring Simonsen
Benny Jørgen Klausen	Line Bruce Hoff Dannevang
Birgit Rune	Melany Sophia Agri Dalsgård
Christoffer Griebel	Michael Korkmaz
Ditte Klöcker Jepsen	Mikkel Thomas Hertz Bjørkhof
Dyveke Anning Tolstrup	Millie Jensen
Elina Flos	Miran Sherzad Aref
Flemming Robert Larsen	Niels Christensen
Ghita Karina Petersen	Olivia Winther-Sørensen
Hans Holm	Poul Lynæs Larsen
Helle Borgen	Shabana Haydar
Hjørdis Hopp Nielsen	Stiig Ihler Schønveller
Ilse Lil Attermann	Susanne Elholm
Jan Pemann Christensen	Thommas Julius Freund Bonnesen
Jane Nielsen	Vega Louise Grambye
Jesper Petersen	4 medlemmer ønskede ikke at fremgå af listen her.
Johnny Berger	

Denne rapport er udarbejdet af Josephine Ottesen, André Buchalska og Anne Mette Holme Bertelsen, Albertslund Kommune, januar 2021.

Borgersamlingens anbefalinger (rapportens del 2), som udgør hovedparten af rapporten, er forfattet af borgersamlingens 36 medlemmer.

Fotorettigheder: Kontakt Albertslund Kommune

Grafik og layout: Thea Overby Hansen, Albertslund Kommune

Indholdsfortegnelse

Del 1 - Introduktion	5
Sådan læses anbefalingerne	6
Borgersamlingens opgave og mandat	7
Resumé af borgersamlingens anbefalinger	7
Validering	8
Ekspertgruppens udtalelse	9
Del 2 - Borgersamlingens anbefalinger	11
Vision	12
Værdier	13
Anbefaling #1 Ny identitet, der tilgodeser både nuværende borgere og nytilflyttere	14
Anbefaling #2 Små og store fællesskaber styrkes	17
Anbefaling #3 Fremtidens trygge by	18
Anbefaling #4 Blandede boformer	20
Anbefaling #5 Bæredygtigt og varieret byggeri, der skaber sammenhæng	22
Anbefaling #6 Erhverv, der skaber lokalt liv	24
Anbefaling #7 En kulturel og levende by igennem hele livet	27
Anbefaling #8 Frontløber for samspil med og bevaring af naturen	28

Del 1

Introduktion

Sådan læses anbefalingerne

Denne anbefaling er opdelt i to dele. Den første del beskriver borgersamlingens opgave og mandat, og består derudover af et resumé af borgersamlingens anbefalinger, en validering af den faciliterede proces, samt en udtalelse fra den samlede ekspertgruppe. Denne del er udarbejdet af Albertslund Kommune med input fra We Do Democracy og borgersamlingens ekspertgruppe.

Den anden del består af borgersamlingens egne anbefalinger, og denne del er udarbejdet af de 36 medlemmer af borgersamlingen om fremtidens Albertslund. Anbefalingerne er et udtryk for borgernes egen stemme og perspektiv på de værdier, principper og prioriteringer, der ifølge borgersamlingen skal være retningsgivende for fremtidens Albertslund. Anbefalingerne indledes med en vision og de værdier, der tilsammen udgør borgersamlingens unikke

fortælling om Albertslund, og samtidig er styrende for borgersamlingens tænkning og prioriteringer. Herefter følger otte konkrete og ambitiøse anbefalinger, hvoraf de fleste indeholder en drøm, principper og en række konkrete forslag.

Bemærk, at de tre første konkrete forslag i hver anbefaling står i prioriteret rækkefølge. En procentsats ud for de tre øverste forslag viser andelen af stemmer, som de højst prioriterede forslag fik, i en afstemning blandt borgersamlingens medlemmer. Bemærk også, at borgersamlingen anbefaler alle de konkrete forslag. Prioriteringen er således kun et udtryk for den rækkefølge, som borgersamlingen ønsker forslagene implementeret. Afslutningsvist skal det understreges at borgersamlingen anbefaler og beskriver, men de designer og beslutter ikke.

Borgersamlingens opgave og mandat

Kommunalbestyrelsen bad borgersamlingen om at udvikle anbefalinger til følgende spørgsmål:

"Albertslund står foran en udvikling af byen, som skaber mulighed for op mod 10.000 nye borgere over de næste 10 år. Vi ønsker borgersamlingens hjælp til at forestille os, hvordan et fremtidigt Albertslund skal se ud – hvad skal der til for at bevare og skabe nye stærke fællesskaber?"

Borgersamlingens opgave har dermed været at hjælpe kommunalbestyrelsen med at skabe anbefalinger til byens

udvikling på baggrund af det kernespørgsmål, kommunalbestyrelsen har stillet.

Samtidig med at kommunalbestyrelsen formulerede det spørgsmål, som borgersamlingen skulle arbejde med, forpligtede kommunalbestyrelsen sig til at støtte op om borgersamlingens arbejde og anbefalinger – uanset andre politiske dagsordner og strategier. Kommunalbestyrelsen lovede desuden at behandle anbefalingerne i relevante fagudvalg og i kommunalbestyrelsen og i den forbindelse redegøre for, hvordan anbefalingerne bliver fulgt – og eventuelt ikke fulgt.

Resumé af borgersamlingens anbefalinger

#1 Ny identitet, der tilgodeser både nuværende borgere og nyttilflyttere

Albertslund skal have en ny identitet kendetegnet af en stærk samhørighed, der omfatter både nyttilflyttere og nuværende borgere. Byen skal ikke bare være et sted man bor, det skal være en by, man er forbundet til. Den nye identitet forudsætter kortere afstand mellem kommune og borger, så borgerne får reel indflydelse på det sted, de bor.

#2 Små og store fællesskaber styrkes

Det er fællesskaberne, der gør vores byrum levende. Derfor skal fremtidens Albertslund tilbyde de bedste rammer for at små og store fællesskaber kan opstå, blomstre og udvikle sig. Gode rammer skabes f.eks. når kommunen har øje for fællesskaber i alt, hvad de gør, når boligområder består af blandede boliger. Og når fælleshuse og fællesarealer indtænkes i fremtidige bebyggelser.

#3 Fremtidens trygge by

Albertslund skal være en tryk by – kendetegnet af sammenhold, trivsel og omsorg for hinanden. Vejen til større tryghed går bl.a. gennem et bedre kendskab til hinanden – på tværs af generationer og etniske/kulturelle forskelle. Alle borgere skal involveres i- og tage medejerskab for en tryggere by – hvor ældre går i dialog med unge, og unge tager del i udviklingen af fremtidens Albertslund.

#4 Blandede boformer

Byudvikling handler om andet og mere end byens "hardware"; bygninger, arkitektur og byrum – det handler også om byens "software"; de mennesker og det liv, der skal leves i fremtidens Albertslund. For at skabe de bedste betingelser for det levede liv, så skal Albertslund udvikles, så hvert byggefelt/område består af forskellige og mangfoldige boformer og befolkningsgrupper.

#5 Bæredygtigt og varieret byggeri, der skaber sammenhæng

Denne anbefaling handler om byens "hardware" – byggeriet og arkitekturen, og hænger derfor tæt sammen med anbefaling 4. Fremtidens Albertslund skal udvikles med respekt for byens historie, men også med fokus på større variation i arkitekturen, byggematerialerne og bæredygtigheden. Natur og biodiversitet skal indgå i al bebyggelse, og boligområder skal åbnes op og invitere den omkringliggende by ind.

#6 Erhverv, der skaber lokalt liv

Albertslund skal ikke kun være et sted at bo, det skal også være et sted at arbejde. Byen skal rumme et erhvervs- og uddannelsesliv, som er med til at skabe liv i hverdagen i Albertslund. Det kræver gode rammer for iværksætteri og erhverv og et blandet erhvervsliv, der bliver integreret i boligområder fremfor at være isoleret i storcentre.

#7 En kulturel og levende by igennem hele livet

Albertslund skal være en by for alle – gamle, unge og børn i en blanding af etniciteter og kulturer på tværs. Man skal have lyst til at leve livet i Albertslund, og derfor skal vi holde fast i de mange og særlige kommunale tilbud, der gør Albertslund unik. Også i fremtiden skal byen være kulturelt ambitiøs og alle borgere skal inkluderes i kultur- og foreningslivet.

#8 Frontløber for samspil med og bevaring af naturen

I fremtidens Albertslund er naturen en meget større del af både nye og eksisterende byggerier og borgernes hverdag. Eksisterende natur og grønne områder skal udvikles med meget mere vild natur og biodiversitet. Flere borgere skal færdes i naturområderne og bruge naturen til at skabe interaktion og fællesskaber.

Validering

We Do Democracy har været borgersamlingens lead facilitator og tredjepartssekretariat. We Do Democracy kan bekræfte at borgersamling har fulgt OECDs internationale guidelines for et Citizens' Assembly, som er en del af OECDs "Future of Democracy" program. Dette gælder i forhold til parametre som uvildighed, gennemsigtighed, ekspertviden, antal deltagere, antal dage, projektgennemførelse og Albertslund Kommunes forpligtelse til at modtage den endelige anbefaling.

Borgersamlingens 36 udvalgte borgere har engageret deltaget i at debattere med eksperter, interessenter og hin-

anden i udforskningen af byens muligheder. Tilsammen har borgerne brugt næsten 1300 timer og en stor dedikation på at løse opgaven, og de har udarbejdet en nuanceret og afstemt anbefaling. De 36 borgere blev fundet ved lodtrækning og opfyldte en række objektive kriterier for at kunne deltage. Tilsammen afspejler medlemmerne byens demografiske sammensætning. De udgør summen af erfaringer, perspektiver, bekymringer og håb, der bor og lever i Albertslund. Det er We Do Democracys vurdering, at borgersamlingen har leveret en gennemarbejdet anbefaling, som bakkes op af en enig borgersamling.

Zakia Elvang, partner og demokratirådgiver - We Do Democracy

Johan Galster, partner og demokratirådgiver - We Do Democracy

Sara Nardi, konsulent og projektleder - We Do Democracy

Ekspertgruppens udtalelse

Som ekspertgruppe har vi haft rollen som uvildige faglige eksperter, der bidrager til vidensopbygning hos borgersamlingens medlemmer. Medlemmerne er hverdags eksperter ift. til deres egne liv i Albertslund, og vi har suppleret med relevant faglig viden særligt indenfor områderne byplanlægning, fællesskaber, blandet by, Albertslunds historie og kontekst, fritids- og byliv og viden om eksempler fra andre relevante byer og byområder. Der har i processen været en vekselvirkning mellem at få indsigt i borgersamlingens arbejde, som vi har forholdt os til og dernæst bidraget med faglighed og et bredere perspektive på.

Vi har bidraget til rammesætning af borgersamlingens arbejde og til indholdet af det baggrundsmateriale, der blev udarbejdet og udsendt til borgersamlingen forud for det første møde. Vi oplevede denne proces som faglig og afbalanceret. Efterfølgende har vi fulgt borgersamlingens arbejde, og er på den baggrund løbende kommet med input til oplægsholdere til borgersamlingens møder, og vi har tilbudt nye eller andre faglige vinkler samt faktuel viden iht. de temaer, som borgersamlingen har ønsket at arbejde med.

Vi har i hele processen haft fokus på at afstemme vores faglige input, der har sat rammer for borgersamlingens arbejde, så de ikke har domineret medlemmernes mindset og har bestemt i hvilken retning anbefalingerne skulle gå. Vi har oplevet, at det har været en styrke, at så forskellige fagligheder har været repræsenteret i ekspertgruppen. Det har bredt vores interne drøftelse ud.

Borgersamlingen har arbejdet under de særlige vilkår, som corona har betydet ift. forsamlingsrestriktioner og afstandskrav. Vi er imponerede over, at borgersamlingen overhovedet er nået i mål under de vilkår – det er en demokratisk sejr i sig selv. Corona har også påvirket vores arbejde, f.eks. har vi kun mødtes digitalt, og det har ikke været muligt at deltage på alle borgersamlingens møder. Vores arbejde har også været påvirket af det faktum, at borgersamlingen kun er den anden af sin

art i Danmark. Det har derfor også været en læringsproces for os som ekspertgruppe såvel som for kommunen og tredjepartssekretariatet.

I samarbejde med tredjepartssekretariatet har det været vores opgave at sikre uvildighed og uafhængighed i borgersamlingens arbejde – herunder at sikre, at borgernes arbejdsrum ikke blev for begrænset af eventuelle politiske eller administrative hensyn. Således at der er sikkerhed for at anbefalingerne er borgersamlingens helt egne. I den sammenhæng har vi oplevet, at kommunalbestyrelsen har ladet borgersamlingen arbejde selvstændigt undervejs på baggrund af det politiske mandat, samlingen blev givet, samt har bakket op og tydeligt formidlet anerkendelse og interesse i borgersamlingens resultater.

Det er vores vurdering, at borgersamling, som metode, tilbyder noget andet og mere end de mere traditionelle metoder til borger- og interessentinddragelse. Borgersamlingen har skabt en demokratisk mulighed for at gå i dybden – og have tid til at arbejde – i en tid, hvor mange processer går meget hurtigt og opleves som overfladiske. Det, at der er givet så relativ lang tid, har også gjort det muligt at involvere en stor gruppe borgere i en meget omfattende og kompleks problemstilling. Det særlige ved borgersamlingen afspejles også i samlingens anbefalinger, som har fået en meget menneskelig stemme. Vi bider især mærke i, at borgersamlingen udviser stor åbenhed overfor tilflyttere og taler konstruktivt ind i vækstplanen. Det er usædvanligt, fordi en ny beboersammensætning betyder forandring, og forandring kan opleves utrygt og genererer ofte modstand. Det er også bemærkelsesværdigt, at anbefalingerne balancerer et helhedsperspektiv, som er nødvendigt for så komplekst et spørgsmål, med meget konkrete forslag til handlinger. Endelig er det særligt, at anbefalingerne indeholder så få – om nogen – særinteresser. Det ser vi som et udtryk for den "borgerskole" en borgersamling også er, hvor særinteresser hen ad vejen erstattes af et helheds- og fællesperspektiv.

Esben Danielsen, Direktør - Lokale og Anlægsfonden

Elisabeth Gadegaard Wolstrup, Direktør - By, Kultur, Miljø & Beskæftigelse i Albertslund Kommune

Nadja Pass, Rektor - Samtidens Akademi

Birgitte Svarre, Leder - Gehl Cities-team

Svend Erik Rolandsen, Byplanlægger og Partner - CFBO

Del 2
Borgersamlingens
anbefalinger

Vision

Albertslund er en unik by, der har meget at byde på og den skal også være en by for alle i fremtiden. Vi vil være en by med respekt for individet og dets forskelligheder. Vi drømmer om en tryk by, kendetegnet af fællesskaber på tværs af sociale lag, alder, etnicitet og kultur. Vi ønsker, at der skabes endnu flere betydningsfulde fællesskaber og at netværk på tværs af byen og borgerne styrkes. Albertslund skal værne om fælles kultur, historie og traditioner. Albertslund skal igen være en inspiration for andre byer og for resten af verdenen. Albertslundånden skal genopdages i fællesskab med de nye borgere.

Vi ønsker at styrke de **fantastiske fællesskaber** på tværs af kommunen, og bygge videre på dem. Fællesskabende initiativer som børnefestugen, musikskolen og udendørs aktiviteter i boligområderne skal videreudvikles i nye aktiviteter til glæde for alle. Vi er optaget af at lægge **initiativ og handlekraft ud til borgerne** for at opmuntre til demokratisk udvikling af vores by, hvor økonomien ikke er den eneste bestemmende faktor.

Natur skal fortsat være en central del af Albertslunds DNA. **Stisystemet skal gentænkes** og være trygheds-skabende. Dette ønsker vi fortsat skal afspejles i de nye boligområder/bydele. Vi opfordrer til, at de nye byggerier inviterer til muligheden for at have lokal **natur og biodiversitet**.

Bæredygtighed og omtanke skal kendetegne byudviklingen. Vi ønsker, at byudviklingen skal have respekt for den historiske og originale arkitektur i byen, samtidig med at den skaber muligheder for nye boformer f.eks. på tværs af generationer, nytænkende bofællesskaber og andelsboliger i forskellige størrelser. Et delmål med dette er at **nedbryde opdelingen af byen i nord og syd**, som den er nu.

Værdier

FÆLLESSKAB

Fællesskaber er en fuldkommen central del af Albertslunds DNA - også i fremtiden. Vi vil gerne have en by, hvor man har lyst til at være med og bidrage. Rammer, hvor vi kan lære hinanden at kende og opbygge tilhørsforhold, referencer, fælles mødesteder og fælles historier. Deltagelse og netværk er essentielt – at alle har en rolle og noget at være sammen om. Vi skal investere i fællesskaber og blive endnu bedre til at invitere alle med, unge som ældre.

INTEGRATION & TRYGHED

I Albertslund skal man føle sig værdsat og velkommen, uanset hvem man er, uanset kulturel eller etnisk baggrund. Vi vil være stolte af en by, hvor der er plads til alle de nørrede, de kulturelle og de skæve eksistenser. God integration giver tryghed, fordi tryghed skabes mellem mennesker, der drager omsorg for – og er opmærksomme på hinanden rundt om i byen. Vi ønsker at se hinanden som individer og arbejde med at skabe flere os/vi kontra os/dem fortællinger i Albertslunds udvikling. Det er vigtigt for os, at der her er særligt fokus på børn og unges fællesskaber og integration.

BÆREDYGTIGHED

Bæredygtighed i bred socioøkonomisk forstand er ekstra vigtigt i en by som Albertslund, som står overfor en større udvikling. Vi skal være et bud på fremtidens byområde. Vi ønsker at se bæredygtighed være styrende for de nye byggerier og udviklingen af infrastrukturen og transportområdet.

NATUR

Det er vigtigt for den mentale sundhed, at der er rig mulighed for at dyrke og nyde naturen og dyrelivet aktivt i hverdagen. At naturen er tænkt ind og integreres i nye og eksisterende bydele og byrum i nærheden af boligerne – så vi får naturen tæt på livet. Vi sætter pris på det velplejede, men vilde og naturlige. Vi synes, grønne områder med let tilgængelighed som Vestskovene, Herstedhøje, Høghsbjerget, Golfbanen og området omkring Badesøen er gode eksempler.

INSPIRATION & SKØNHED

Vi ønsker, at Albertslund også skal være noget for andre end os selv. Albertslund skal også i fremtiden være en dejlig græsrodsby. Et sted hvor man bliver inviteret og inspireret til at skabe og være kreativ. For os er æstetik, smukke områder og skønne bygninger vigtige for, hvordan livet leves i vores by. Vi holder af kunst i byrummet som f.eks. skulpturer og legeplads i Hylde-spjældet og flotte graffitibilleder i tunneller. Vi synes, byens centrum, Vestskovene Gymnasium og Kongsholmscenteret rummer nogle af de vigtige kvaliteter. Derimod viser Roskildevej og de nedslidte cykelstier det modsatte.

Anbefaling #1

Ny identitet, der tilgodeser både nuværende borgere og nytillflyttere

Vi drømmer om en ny identitet, hvor der er fokus på at skabe en stærk følelse af samhørighed. En by som ikke bare er en by eller et fysisk sted, men et sted man føler sig forbundet til. At folk er så glade for at bo i Albertslund, at de har lyst til at fortælle de gode historier og at ingen

oplever, de skal forsvare, hvor de bor. Når vi som borgere har reel indflydelse på byen f.eks. gennem inddragelsesprocesser, bliver vi stolte af byen. Det er vigtigt for os, at politikerne også udtrykker, at de er stolte af byen.

Principper

- Alle nye borgere skal føle sig velkomne.
- Identitet skal både give mening for eksisterende albertslundere og nytillflyttere.
- Kortere afstand mellem kommune og borger - at borgerne får indflydelse på byens udvikling.

Konkrete forslag

31% 1: Udvikling af en velkomstpakke 'vores Albertslund' der "onboarder" nye borgere. Den lytter både til deres behov og formidler tydeligt, hvilken by de er kommet til. Ligesom man ville gøre det på en god ny arbejdsplads. Velkomstpakken skal udleveres til alle nye i kommunen evt. af en Albertslund-ambassadør. Den skal ligge offentligt på diverse online platforme (Kommunens hjemmeside, sendes i e-Boks, modtages fysisk med posten). Redaktionen af velkomstpakken skal være en blanding af kommunen og borgere, og justeres løbende. Indholdet kan være alt fra fritidsaktiviteter, arrangementer i lokalområdet, miljøet, menneskene, herunder diverse kommunal information, foreningsinformation med indlagt voucher om prøvetræning i nogle af de forskellige foreninger, gratis aktiviteter osv.

18% 2: Oprettelse af Albertslund ambassadørkorps. En frivillig borgergruppe, der hjælper nye borgere med information og hjælp. Deres opgave er at sige velkommen til nytillflyttere og komme forbi med 'vores Albertslund'-mappen. Ambassadørerne fortæller om Albertslund og får meget vigtig info fra de nye borgere, f.eks. om hvorfor de valgte Albertslund, om indfrie og uindfrie forventninger.

16% 3: Kampagne om betydning af at være aktiv og få medindflydelse. Vi foreslår, at der bliver lavet en kampagne for, hvordan man kan få en idé frem til både kommunen, til foreningen, til børnehaven, skolen m.m. Og om at være med til at styrke demokratiet og skabe det nye Albertslund. Samt en række konkrete muligheder for at bidrage. (Se anbefaling 2: *Små og store fællesskaber styrkes*).

4: Samarbejde og hjælpe ejendomsmæglere med at formidle det nye Albertslund. Princippet er, at man køber mere end en ejendom - man køber sig ind i et lokalområde og en by, og man skal vide, hvad den indebærer. Det skal ejendomsmæglerne formidle videre til interesserede købere ved fremvisning.

5: Kommunen og redaktionen inviterer til et årligt "Velkommen til kommunen"-arrangement. Der kan her evt. foregå nogle sociale aktiviteter, så de nye tilflyttere kan rystes roligt sammen og mærke sammenhold og fællesskab.

6: Oprette et Buddy-netværk af "gamle" albertslundere der kan vise rundt og komme med gode fifs om byen til de nye borgere. Evt. Buddy-ordning mellem seniorer og unge. Man kan som borger i Albertslund tilmelde sig som frivillig til at være Buddy for en nytillflytter. (Se evt. anbefaling 2: *Små og Store fællesskaber*)

Hvad er det for elementer i *Ny identitet* vi anbefaler som essentielle?

1. Mindre stress - vi har ikke så travlt med at være andet, end det vi er. I Albertslund kan man være sig selv.
2. Vi har naturområder, der inviterer til løb, rideture, gåture, picnics og meget andet. Ikke mindst dyrkelsen af roen i naturen.
3. Man kan få mange tætte fællesskaber og relationer, hvis man selv opsøger det, og tager initiativ til det

Anbefaling #2 Små og store fællesskaber styrkes

Vi drømmer om, at fremtidens Albertslund har de bedste rammer for både de små og de store fællesskaber. Både de små uforpligtende fællesskaber, der opstår ved en pop-up café ved kanalen, det nye løbefællesskab i naturen, fællesspisningen, eller når det store fællesskab inviteres til "Velkommen til Albertslund"-dag på rådhuset

eller en anden stor begivenhed på tværs af kommunen. Fællesskaberne gør vores byrum levende. I fremtidens Albertslund findes der flere mødesteder og anledninger til, at fællesskaber kan blomstre og udvikle sig.

Principper

- At alle fremtidige boligområder skal bestå af blandede boliger.
- At der altid tænkes fælleshuse og fællesarealer ind i fremtidige bebyggelser.
- At kommunen altid har små og store fællesskaber for øje og gør en aktiv indsats for fællesskaberne.
- At der er rum i hverdagen til at kreative tanker udfoldes.
- At det er frivilligt at deltage i fællesskaber.

Konkrete forslag

- 32% 1: Etablere fællesarealer til brug af alle. Både med og uden tag på – meget gerne bruge naturen som ramme. F.eks. fælles parker med attraktive og rekreative områder, hvor albertslundere kan mødes. (Se anbefaling 8: *Frontløbere for samspil med og bevaring af natur*)
- 25% 2: Flere begivenheder på tværs af kommunen. F.eks. Albertslund fællesuge. Et fælles rum for foreningerne til at vise, hvad de kan. Vi trænger til et festligt indslag, der kan hjælpe borgerne i gang med deltagelse i byens aktiviteter. F.eks. Bydelslege. En fælles idræts-, markeds- og gøgler dag, hvor byens boligområder mødes og dyster om æren. Dette kan være en del af en større indsats for at få boligområderne til at mødes og skabe sammenhold på tværs af byen.
- 10% 3: Pop-up aktiviteter. F.eks. midlertidige bænke og borde, der skaber uforpligtende fællesskaber.
- 4: Der skal etableres en platform (digital og fysisk) hvor alle albertslundere nemt kan få adgang til og mobilisere hinanden om fælles initiativer. Kommunen må meget gerne være initiativtager og med-faciliterende, men platformen skal bæres af frivillighed og borgerdeltagelse (se evt. www.sagerdersamler.dk og www.decidemadrid.es)
- 5: Styrke frivillighed og fællesskaber. F.eks. oprette et korps af fritids guider der kan hjælpe folk til at finde fællesskaber, eller som tidligere nævnt et 'Albertslund ambassadør-korps'.
- 6: Flere multihuse/idrætshuse som kan skabe grundlag for, at boligområderne åbner sig op for resten af byen.
- 7: Mulighed for at bruge et ubenyttet areal til at skabe et fælles område, der kan binde nyt og gammelt sammen. Det kan f.eks. indeholde: skaterpark, hundeluftegård, sidde-og-nyde-tilværelsen sted.

Anbefaling #3 Fremtidens trygge by

Vi drømmer om bedre sammenhold, trivsel og omsorg for hinanden. Vi ønsker et fremtidigt Albertslund der er tryggere bl.a. fordi vi kender hinanden bedre – på tværs af generationer og etniske/kulturelle forskelle. Vi tror på at tale de gode sider af byen op og sætte mindre fokus på de dårlige. Vi skal alle involveres i og tage med-

ejskab for en tryggere by. Vi ønsker, at den voksne generation skal gå i dialog med unge – og arbejde med egne stereotyper og fordomme. Samt give unge medejerskab og stemmer i udviklingen af fremtidens Albertslund.

Principper

- Den kriminalpræventive indsats skal styrkes væsentligt ift. de grove forseelser (skyderier og lignende).
- Når et medlem af en familie er dømt for kriminalitet, skal der være opmærksomhed på at hjælpe hele familien, både økonomisk og socialt, for at se om de har ressourcerne til at hjælpe den dømte på fode igen.
- Meget fokus på et godt samarbejde mellem SSP og udsatte unge samt deres familier.
- Skab tryggere dialog med unge.

Konkrete forslag

23%

1: Tryghedsskabende arkitektur og boligformer i form af forskellige boligformer i de nye boligbyggerier. Der skal være plads til 1-værelses boliger til unge og studerende, 3-4-værelses boliger til familier og 2-3-værelses boliger til seniorer (læs evt. mere i anbefaling 4: *Blandede Boformer*).

18%

2: Større samarbejde med erhvervslivet, kommunen og boligforeninger om fritidsjob/arbejde indenfor områder, unge har en interesse for, og støtte dem til at tage en relevant uddannelse og senere eventuelt starte deres eget. F.eks. projektet 'Mind your own business' eller FRAK (se evt. www.myob.dk og www.frak.dk)

18%

3: Ungdomsområder, hvor man som ung kan "hænge ud". Det skal bl.a. bestå af områder og ungdomstilbud til unge efter 7. klasse, hvor de kan være som f.eks. skaterbane, ungdomsskolen, klubber, aktiviteter, og mulighed for mere uddannelse. Det kan potentielt afholde unge, som endnu ikke er blandet ind i kriminalitet, fra at komme ind i det.

4: Bedre og tryggere dialog med unge kriminelle og småkriminelle, bl.a. dem som sidder ved kanalen. Der skal desuden skabes dialog med borgerne omkring og med unge, for at opbygge en bedre forståelse for hinanden. Det er vigtigt, fordi mange føler sig utrygge ved at færdes om aftenen.

5: Bedre belysning og evt. overvågning af udsatte steder som f.eks. centeret, kanalen, ved veje og stier. Husk specielt de nye boligområder. Stationen kan også åbnes mere op med mere lys og adgangsveje. Glostrup station er et godt eksempel med adgang i begge ender. Tunnellerne kan også overvejes at laves om, så de giver mere lys og bliver tryggere at gå i. Der skal ske en tydelig opdeling i stisystemet, så man kan se, hvad der er cykelsti, og hvad der er fortov.

6: Børn og unge skal tidligt uddannes og hjælpes til at få en bedre forståelse for lovgivning, regler og hvad der er kriminelt. Det skal ske allerede fra en tidlig alder, og der skal være fokus på, at der er konsekvenser af ens handlinger.

7: Mere synligt politi frem for civilt politi. Der kan her også være flere synlige natteravne, som også kan være med til at skabe en tryk og CIVIL dialog med unge grupper på unges niveau. Der ønskes én tillidsrepræsentant fra politiet, som unge kan snakke med og have tillid til.

8: Afholde flere byvandring og promovere mere for byvandring, for at flere borgere kan føle sig trygge i deres lokalområde. Dette kan både være med til at fjerne irrationel frygt ved at gå ud om aftenen samt at få flere mennesker i gaden, så der rent faktisk er lavere risiko for kriminalitet i bolig- og lokalområderne.

9: Spørgeskemaer ud kvartalsvis eller halvårligt eller at afholde flere borgersamlinger med fokus på trygheden. Vi kan blandt andet bruge et "boligfællesskab" med boligforeninger og grundejerforeninger til denne dialog, f.eks. på det årlige beboermøde.

10: Et fixerum med bemanning, evt. en varmestue til hjemløse og generelle flere væresteder/opholdssteder til udsatte borgere. Her kan udsatte unge og småkriminelle bl.a. tilbydes at arbejde frivilligt eller mod betaling, for at få dem i beskæftigelse med noget, der forhåbentlig kan holde dem væk fra det hårde liv. De besøgende i fixerum, varmestue m.m. skal også tilbydes social hjælp og en tryk vej videre.

Anbefaling #4 Blandede bofomer

Vi drømmer om, at der er fokus på forskellige og mangfoldige boformer i samme "byggefelt"/område. Både i form af blandede ejer-, leje-, studie-, senior- og familiebølger og som mulighed for flere forskellige befolkningsgrupper. Vi ønsker at forhindre ghettoudvikling ved at have fokus på diversitet i boligmasse og borgere.

Byggeri og livet i og omkring boligerne kan tænkes som hardware og software. Så hardwaren er selve byggeriet og

softwaren er menneskene og livet. Denne anbefaling handler om softwaren i byggeriet – altså de mennesker og det liv, der skal leves. Vi ønsker, at der er lige så meget fokus på dette som på bygninger, byrum og arkitektur – som anbefaling 5: *Bæredygtigt og varieret byggeri, der skaber sammenhæng* handler om.

Principper

- Blandet by på tværs af generationer både i boliger og sammensætning – det skaber liv.
- Boligområderne **skal** have et fællesskabende rum ude/inde integreret med grønne områder.
- De mindre boligområder bygges op omkring et fælleshus (f.eks. som i Valnøddegården med få boliger samlet om et fælleshus).
- Boligområder skal indrettes så de skaber åbenhed mod resten af byen. Skab aktiviteter/attraktioner, der kan bruges af andre.
- Tidlig inddragelse af borgergrupper, relevante interessenter og mulige kommende beboere i processen af udformning af forslag til udvikling af nye boligområder. Samskabelse efterstræbes.
- Åbenhed om krav/kommunale visioner om fordeling mellem leje, eje og andel.
- Byg attraktivt og med stor diversitet, så mange forskellige typer familier og borgere tiltrækkes.

Konkrete forslag

1: Etablere Hjertehuse/flere fælleshuse (1 hus til 5 boliger – blandet ejer og lejeboliger) forstået som borgerhuse til udvikling af nye fællesskaber. Her kan borgere mødes og få mulighed for at skabe netværk, mod, opbakning og handlekraft i forhold til udvikling af byen, borgerinitiativer og socialt samvær (se mere under anbefaling 2: *Små og store fællesskaber styrkes*).

2: Blande generationer, så de får gavn af hinanden. Seniorboliger blandes med andre typer boliger (se evt. eksempel fra Holland www.humanitasdeventer.nl). Seniorboliger er pt. små boliger som giver anledning til ghetto-dannelse (større boliger ønskes; eks. 100 kvm.). Hjælp til at kunne blive i egen bolig, når man bliver ældre, handicappet etc.

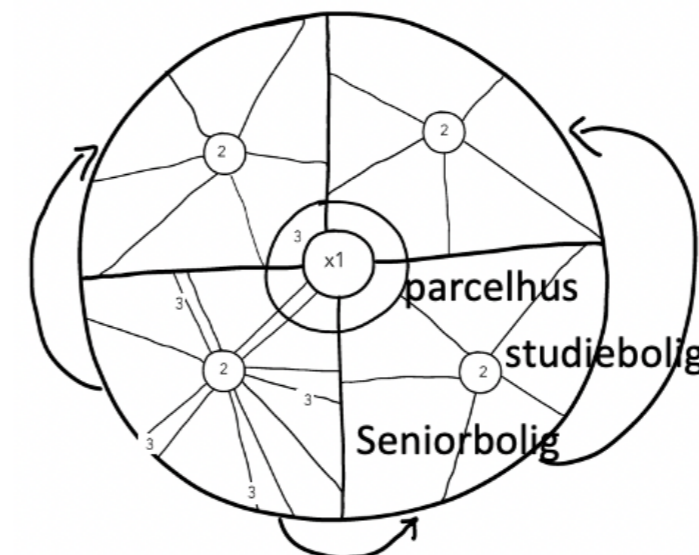
3: Skabe aktiviteter i de enkelte boligområder, der kan bruges af andre albertslundere. Indtænke hvad et boligområde skal gøre for resten af Albertslund. F.eks. Hedemarken har en fantastisk legeplads, Hyldespjældet har en kunstsamling, Lange Eng er værter for kulturarrangementer i samarbejde med biblioteker. Alle er initiativer, der kan være med til at nedbryde den hidtidige opdeling af byen (som den er nu).

4: Skabe udgangspunkt for etablering af ejerskab til området og byen. Lade beboerne være med til at definere, hvad de vil være fælles om. Sikre inddragelse og medindflydelse i hele processen. Oprette netværk for "fremtidens boliger og byggerier" i Albertslund, med interessenter og borgere med indsigt, viden og erfaring. Strategisk plan/oversigt over retningslinjer og kommunale visioner skal være tilgængelige for alle.

5: Fællesvejledning for bygherrer om kommunens ønsker og strategier og fokuseret indsats for at få dem med i udviklingen af fremtidens Albertslund.

6: Lodtrækning fremfor ventelister i nye boligområder. Sikrer både gennemsigtighed og blandet borgersammensætning ud fra objektive socioøkonomiske parametre (se evt. HITAS i Helsinki, Finland www.wikipedia.org/wiki/Hitas).

7: Netværkshuse i samarbejde med kommune, ejere og lejere – fleksibelt indrettet, hvor foreninger, klubber og mange andre forskellige fællesskaber kan bruge dem.

1. Multifunktionelt hus
2. Beboerhus
3. Park/grønt område (imellem områder også biodiversitet.)

Anbefaling #5

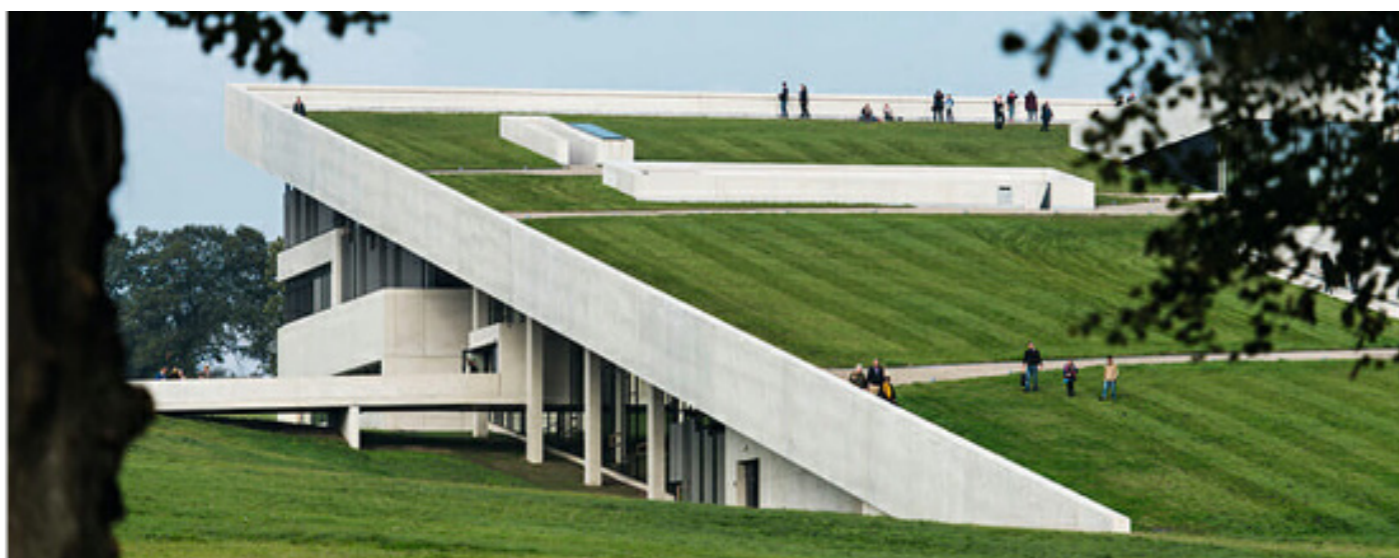
Bæredygtigt og varieret byggeri, der skaber sammenhæng

Vi drømmer om større variation i arkitekturen. Det lave, tætte byggeri i modsætning til flere højhuse er en del af Albertslunds DNA. Vi oplever, at der er en fordom om, at Albertslund er beton, og det kræver opmærksomhed på bæredygtighed og byggematerialer i fremtiden for at komme disse fordomme til livs.

Denne anbefaling handler om hardwaren – altså byggeriet og arkitekturen, og hænger derfor tæt sammen med anbefaling 4: *Blandede boformer*, der er softwaren.

Principper

- Det er en forpligtelse at naturen og biodiversitet indgår i alle bebyggelser. Der skal defineres et bestemt antal m² grønne områder til biodiversitet og natur (se mere i anbefaling 8: *Frontløber for samspil med og bevaring af naturen*)
- Byudvikling skal ske med respekt for det eksisterende og historien/tidsperioden af Albertslunds fællesbygninger – skoler, haller m.m. Bevar historien i Albertslund f.eks. Vridsløselille fængsel, Cirkelpigen, historiske stednavne m.m.
- Det skal være varieret, fremtidssikret og udført i henhold til indarbejdede bæredygtighedsprincipper
- Byg ikke lukket, hvor man kører ind og kører ud (som Kvikly). Vi ønsker åbne boligområder til brug for andre end de faste beboere.
- Byg små centrummer hvor vi kan mødes og gøre noget på tværs – også i de nye boligområder.

Konkrete forslag

- 21% 1: "Grøn bebyggelse" (tage, biodiversitetsområder, beklædning af byggeflader vægge/tage, eks. brug af træ, planter og genbrugsmaterialer). Materialer skal være holdbare.
- 19% 2: Bæredygtigt byggeri skal være kvalitetsbyggeri. Det bør ikke være bæredygtighed for enhver pris, men bæredygtigheden skal prioriteres og overvejes. Der skal være fokus på energiformer, isolering og andre energibesparende foranstaltninger.
- 16% 3: Byg mest lavt. Hvis højt, så skal det reguleres meget konkret i en masterplan for Albertslunds udvikling og ikke være op til den enkelte udvikler. F.eks. højt ved centrum og steder i Hersted Industripark og lavere i øvrig by. Brug eventuelt terrassering for at skabe plads til udvikling og åbne området for mere natur og biodiversitet.
- 4: Byggeri ved fængslet skal matche det omkringliggende og eksisterende.
- 5: Skab rammer for og etabler nye bofællesskaber. Bl.a. ved udstykning af grunde til byggefællesskaber for at stimulere udviklingen af blandede boformer og sociale fællesskaber.
- 6: Byg blandede bebyggelser og størrelser – blandede størrelser tiltrækker dem, der har råd til det. Plads til større boliger til større familier. Kombiner ejer-, leje- og andelsboliger. (Og måske gå forrest om sammensætning af en helt fjerde mulighed)
- 7: Flere billige familieboliger og studieboliger (ikke kun kollegier).
- 8: Redegørelse og bedre offentlig gennemsigtighed for retningslinjer og ønsker om politisk vision for byggerier i Albertslund, f.eks. hvor højt der må bygges vs. hvor højt der ønskes at bygges, samt om x-antal bebyggelsesprocenter og km² bebyggelse der skal/må være.
- 9: Alternativt byggeri – områder, hvor folk selv får lov til at bygge (som f.eks. Christiania). Etablere en "Kunstnerby" med åbne værksteder; finde tilbage til konceptet af "bofællesskaber" – der kan nedbringe nutidens mange ensomme.

Anbefaling #6 Erhverv, der skaber lokalt liv

Vi drømmer om, at der er god mulighed for at arbejde og bo lokalt. At alle erhvervsgrupper har mulighed for at finde et arbejde og en bolig i byen. Vi ønsker et erhvervs- og uddannelsesliv som er med til at skabe liv i hverdagen i Albertslund. Hvor erhverv er en integreret del af byen og ikke isoleret. Vi vil gerne tiltrække flere unge og mere erhverv og iværksætteri.

Principper

- Enkelt at starte erhverv i boligområderne.
- Små levende lokale torvepladser i nybyggerier. Vi ønsker ikke et storcenter som i Glostrup, Rødovre, Lyngby og lignende.
- Gøre det attraktivt og enkelt for iværksættere at starte deres eget.
- Et blandet erhvervsliv (håndværkere, iværksættere, kunstnere, butikker, restauranter o.a.). Mindre iværksætteri og erhvervsvirksomheder – vi ønsker ikke, at der bliver store lagerbygninger og megastores i byen.
- Husleje og -prisniveau er attraktivt for erhverv og iværksætteri.
- Infrastrukturen er vigtig. Både for varetransport og transport for medarbejdere til virksomheder. Infrastrukturen må ikke gå på bekostning af tryk for andre albertslundere. F.eks. at der ikke skal ledes tung trafik gennem boligområder.

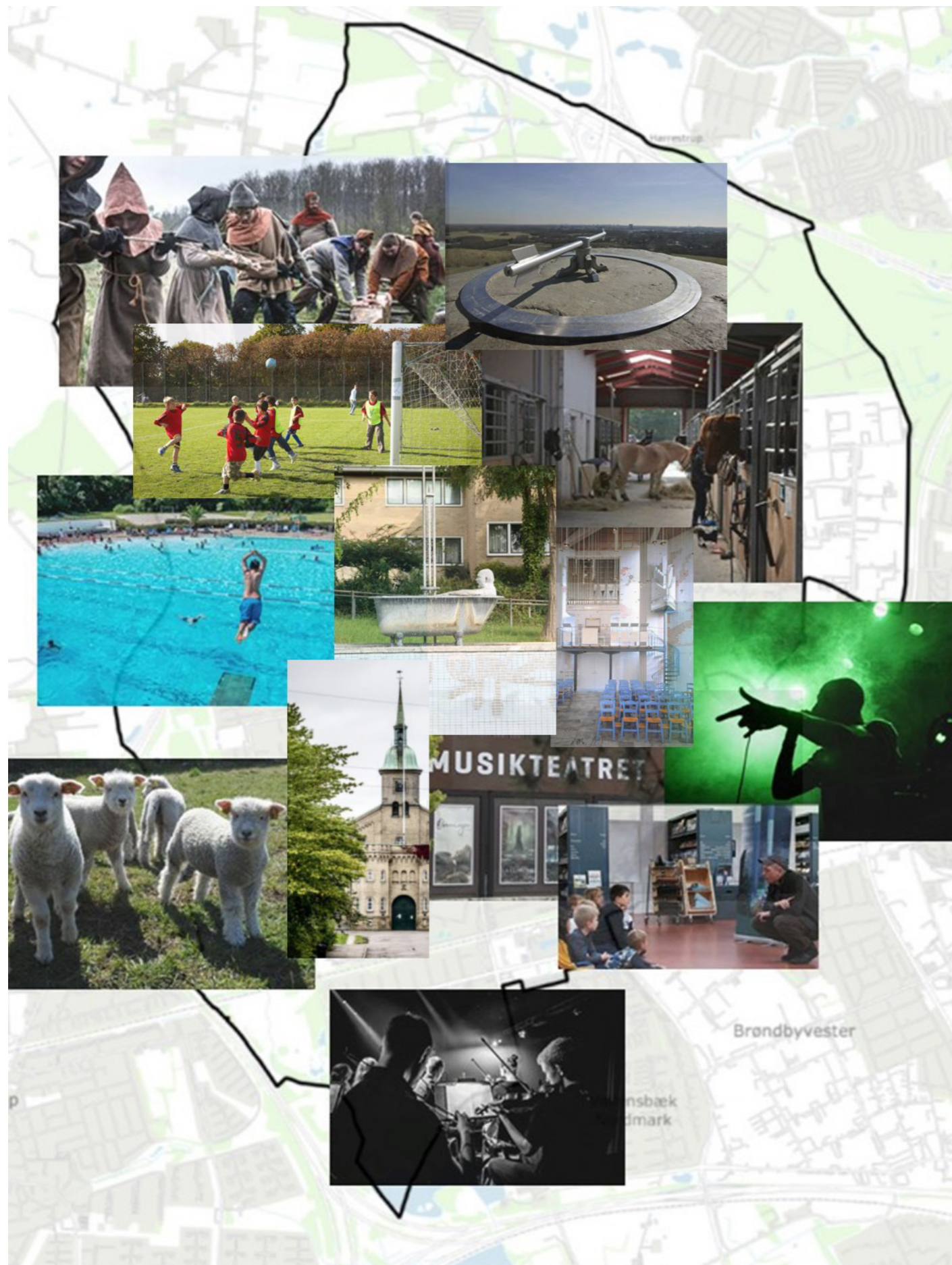

Konkrete forslag

- 1: Infrastruktur som gør det nemmere for lokale uden butik at sælge deres varer
 - F.eks. butikker hvor man kan sælge egne produkter fra, men hvor andre står for salget mod en kommission.
 - F.eks. torvedag i centeret, hvor lokale producenter kan have en stand. F.eks. lokal produktion, hvor man kan komme på besøg.
 - F.eks. mikrobryggeri, keramiker, chokoladeproduktion. Plads til små erhvervsdrivende i de nye byområder.
- 2: At byen indeholder flere små torve, hvor der er et rigt og levende butiksliv, der er tilpasset nærområdet. Pladser, der lægger op til positive aktiviteter udenfor butikkernes åbningstid.
 - F.eks. små legepladser eller skaterramper. En form for multipladser.
 - F.eks. gentænke kanalens kvarter, så det bliver et attraktivt område at opholde sig i. Eventuelt se på Århus eller Sluseholmen i København.
- 3: Moderne kontorfællesskaber, hvor man kan leje sig ind på en kontorplads. Gøre det muligt for iværksættere og små virksomheder at have et kontor eller en arbejdsplads. Også læsepladser/læsesale til studerende.
- 4: Det skal være attraktivt for virksomheder at affaldssortere korrekt.
- 5: Makerspace såsom FabLab med offentlig adgang. Det gør det lettere for iværksættere og andre interesserede f.eks. at producere for eksempel prototyper. Der skal være mulighed for vejledning enten fra frivillige eller offentligt ansatte. Det kan være en lærer, der har timer her.
- 6: At der i vejledningen til nye erhvervsvirksomheder indgår en kundeundersøgelse, der hjælper virksomheden til at blive levedygtig, sådan at byen kan have et alsidigt forretningsliv.
- 7: Samtænke detailhandel og små lokale producenter af non-food varer.
- 8: Kommunen motiverer virksomhederne til at tage ekstra socialt ansvar, skaffe opgaver og jobs for alle og være med til at sætte Albertslund på Danmarkskortet som social ansvarlig.
- 9: Behov for korte eller mellemlange uddannelsesinstitutioner til byen. Eventuelt samarbejde med erhvervsdrivende, tiltrække unge mennesker og forretningsliv. Ikke flere nye ungdomsuddannelser.
- 10: Vi opfordrer alle lokale virksomheder til at være en positiv ambassadør for Albertslund. Vi ønsker, at positive historier om erhvervslivet (og andet liv) i Albertslund bliver kommunikeret ud til andre. Både her i byen, men også især i resten af Danmark.
- 11: Ejer- og lejerforeninger opfordres til at forpligte sig til at støtte op om det lokale erhverv. Lempelige krav om f.eks. støjbestemmelser ved f.eks. åbning af en butik, værksted eller lille produktionsvirksomhed. Det kan f.eks. være vejledning og hjælp til at forstå lovgivning og oplysning om kommunale og private tilbud. Det skal være lettere at få tilladelse til at registrere en virksomhed i en privat bolig, hvor man f.eks. inddrager et værelse til klinik eller kontor. Dette kræver en fleksibilitet i lokalplanen.

FabLab

Et FabLab er et teknisk prototypeværksted, hvor brugerne lærer ved at skabe ting og opnår en dybere viden om maskiner, materialer og processer. Se evt. www.copenhagenfablab.dk

Anbefaling #7 En kulturel og levende by igennem hele livet

Vi drømmer om en by for alle – gamle, unge og børn. At generationerne på tværs kan hjælpe hinanden. Blandede etniciteter og kulturer, der kan være sammen og mødes på tværs. Man skal have lyst til at leve livet i Albertslund. Albertslunds institutioner, kulturliv og foreningsliv skaber alsidighed på tværs af indkomst og social

baggrund. Fri og lige adgang for alle. De kommunale tilbud gør Albertslund unik. Det er vores by, vi kan alt muligt, når vi tager initiativ. Vi har fået et symfoniorkester, fordi vi ville have et!

Principper

- Albertslund skal forblive kulturelt ambitiøs.
- Kommunen skal gå forrest i, at alle borgergrupper bliver inkluderet i kultur- og foreningsliv, og at formidling af de konkrete tilbud når ud til alle borgere.
- Mere fokus på offentlig transport så folk kan komme rundt i kommunen til alle kulturtilbud.
- Kunst og kultur skal være en del af det offentlige rum.
- Man skal kunne være stolt af de bygninger og områder, man har i sin dagligdag.
- Liv mellem husene – byrum til ophold og aktiviteter.

Konkrete forslag

- 18% 1: Bevare den kommunale støtte til kulturlivets institutioner (*Musikteateret, Biograferne, Musikskolen, Borgernes billeder, Biblioteket, Forbrændingen, Børnefestugen, klubberne og AMC og meget, meget mere.*)
- 18% 2: Aktiviteter, der binder generationer sammen på tværs af institutioner. SFO og plejehjem. Ungdomsskole og børnehaver. Fritidsjobs for unge som aktivitetsmedarbejdere på plejehjem (f.eks. kortspil, skak og mere) eller fritidsjobs i foreninger. Aktiviteter der binder generationer sammen på tværs af institutioner: Luciaoptog på plejehjem, påskeklip/gækkebreve, julehygge.
- 6% 3: Nye, brede og blandede kulturtilbud, f.eks. fælleshuse for kampsport, dans, madlavning, musik.
- 4: Gøre de fælles kulturtilbud og foreningslivet mere synlige for alle i hverdagen, f.eks. ved at gøre plads til det i Albertslundcenteret eller nogle af de andre små centre i byen.
- 5: Formidling af kulturen: Pjecer, ny hjemmeside, Albertslundposten, skiltning, sociale medier, et kulturkort.
- 6: Binde institutioner og kultur/natur sammen f.eks. udeskoler og udendørsaktiviteter. (Se mere i anbefaling 8: *Frontløber for samspil med og bevaring af naturen.*)
- 7: Hjælpe grupper i byen ift. kontingent til foreningsliv og understøttelse af frivillige via kommunale lokaler til foreningsdannelser (se evt. modellen fra Hedehusene, hvor alle nytillflyttere får 500,- kr. til at melde sig ind i foreninger).

Anbefaling #8

Frontløber for samspil med og bevaring af naturen

Vi drømmer om, at naturen er en meget større del af både de nye og eksisterende byggerier og af vores hverdag. Vi ønsker at bevare og udvikle den eksisterende natur og grønne områder – med meget mere vild natur med mere biodiversitet. Vi drømmer om, at flere skal færdes i naturområderne og dermed opnå en forståelse af naturen – også den vilde natur. Naturen som ramme for opholdssteder, der skaber interaktion og fællesskaber.

Principper

- Byens natur inviterer til aktivitet - naturlige stisystemer, labyrint (bøgehække), træer, multifunktionalitet, insektbo, der inviterer til leg og siddeplads.
- Byens natur skal rumme biodiversitet
- Boligselskaber og investorer skal forpligtes til at gøre naturområder til en del af deres projekter.

Konkrete forslag

23% 1: Kommunen skal via lokalplan forpligte boligselskaber og investorer til noget vild natur/naturudvikling. Hvert boligområde skal forpligte sig til at der skal være vild natur mellem hver husklynge (rækkehus/parcelhuse mv). Ved etagebyggeri skal der tilsigtes at være lige så mange km2 vildnatur som der er af parkeringspladser. Vi mener, at natur i denne sammenhæng bør ses som: Blandet natur (blomsterstriber, biodiversitet, prydræer, frugttræer- og kastanjetræer) - dvs. ingen grønne, nyklippede græsplæner. Dette er for at fremme biodiversiteten.

18% 2: Mere lys i skov og park så der kan løbes om aftenen – smart lys, som tændes automatisk, så man både kan nyde lys og mørke.

18% 3: Ophold i naturen. Opholdspladser med bænke, vandhaner, bålpladser og skraldespande designet til fællesskaber og dialog. De skal kunne bruges af alle, bl.a. af: Naturelskere, børn, børneinstitutioner mm. Eksempler på lokationer: Birkelundsvej, Galgebakken, Høgshøjbjerg. Det skal også skabes tæt på boligområder, inklusive de nybyggede. Gerne informationstavler i områderne, der gør os klogere på historien, stedet, dyrelivet m.v.

4: På grønne plæner ved offentlige bygninger etableres insektbo eller plantekasser med naturlige blomster. Der kan også plantes frugttræer og bærbuske. Det inviterer til fællesskab og brug f.eks. for børnehaver.

5: Kommunen skal erstatte græsset i midterrabatterne med grøftekantplanter/vilde blomster. Masser af beplantning ved fortove. F.eks. Roskildevejen.

6: Bevare eksisterende natur på byggegrunde f.eks. fængelsparkens natur.

7: Kommunen bør opsøge viden og erfaring fra f.eks. naturvejledere, biologer, Naturfredningsforeninger som "vild med vilje"/"Habitats" (www.vildmedvilje.dk/ og www.habitats.dk/) og videreformidle det til byens borgere.

8: Aktiv natur i hverdagen. F.eks. naturvejleder ved rådhusøen, løbefællesskaber, Grøn dag, mikrogartneri, informationstavle om dyre- og planteliv.

